

Integraal accommodatieplan Zuidlaarderveen

september 2009

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1 INTEGRAAL ACCOMMODATIEBELEID ZUIDLAARDERVEEN.....

1.1 Aanleiding	- 5 -
1.2 Doelstellingen	- 5 -
1.3 Uitgangspunten.....	- 6 -
1.4 Randvoorwaarden	- 6 -
2.1 Inleiding	- 6 -
2.2 Geografisch	- 6 -
2.3 Demografisch.....	- 7 -
2.4 Voorzieningenniveau Zuidlaarderveen	- 7 -
2.5 Voorzieningen in de nabije omgeving.....	- 7 -

HOOFDSTUK 3 HUIDIG GEMEENTELIJK BELEID.....

3.1 Inleiding	- 8 -
3.2 Huidig beleid welzijn, onderwijs, sport	- 8 -
3.3 ABC-indeling.....	- 9 -
3.4 Gebouwenbeheer	- 9 -
3.5 Trends en ontwikkelingen	- 10 -
3.5.1. Welzijn.....	- 10 -
3.5.2. Onderwijs	- 11 -
3.5.3 Sport.....	- 11 -
3.5.4. Gebouwenbeheer.....	- 11 -

HOOFDSTUK 4 ONDERZOEK VRAAG EN AANBOD

4.1 Inleiding	- 12 -
4.2 Gebouwenonderzoek.....	- 12 -
4.2.1 Onderzoek IHN	- 12 -
4.2.2 Conclusie enquête	- 13 -
4.3 Inventarisatie initiatiefgroep Zuidlaarderveen	- 13 -
4.4 Overleggen met Zuidlaarderveen	- 14 -

HOOFDSTUK 5 MET BELEID NAAR DE TOEKOMST.....

5.1 Inleiding	- 14 -
5.1.1 Gebruik	- 14 -
5.1.2 Beheer	- 15 -
5.1.3 Gebouwen.....	- 15 -

HOOFDSTUK 6 HET SCENARIO ZUIDLAARDERVEEN.....

6.1 Heroverweging in 2019.....	- 15 -
6.2 Accommodaties tot 2020	- 16 -
6.3 Financiën	- 16 -

Bijlage: Huidig beleid m.b.t. accommodaties

HOOFDSTUK 1 INTEGRAAL ACCOMMODATIEBELEID ZUIDLAARDERVEEN

1.1 Aanleiding

In de gemeente Tynaarlo worden zowel in de hoofdkernen als in de kleinere kernen veel activiteiten uitgevoerd op het gebied van welzijn, onderwijs en sport. Accommodaties zijn een belangrijke voorwaarde om invulling te kunnen geven aan deze activiteiten. Onder accommodaties worden verstaan alle gebouwen en terreinen waarin en waarop de activiteiten plaatsvinden.

Accommodaties zijn voor de gemeente een belangrijke schakel in welzijns-, onderwijs- en sportbeleid. Voldoende en kwalitatief goede accommodaties worden als belangrijke voorwaarde gezien voor het stimuleren van activiteiten die gericht zijn op het versterken van de sociale samenhang en leefbaarheid in een dorp of buurt.

Voor welzijns- onderwijs- en sportactiviteiten worden door de gemeente accommodaties gesticht en/of in stand gehouden. Elk beleidsterrein werkt tot nu toe vanuit een eigen accommodatiebeleid, met eigen beheerstructuren en financieringsvormen.

Landelijk voeren steeds meer gemeenten een integraal accommodatiebeleid. Ook de gemeente Tynaarlo kiest voor een integrale aanpak.

Huisvestingsproblemen zijn vaak een praktische aanleiding om te beginnen met de ontwikkeling van integraal accommodatiebeleid. Uit een onder welzijnsinstellingen gehouden knelpunten - inventarisatie (2001) is gebleken dat zich ook in de gemeente

Tynaarlo een aantal accommodatieknelpunten voordoen die vragen om oplossingen.

In het collegeprogramma 2002-2006 is aangegeven dat voor deze accommodatieknelpunten oplossingen “op maat” moeten worden gerealiseerd, waarbij steeds gezocht wordt naar de meerwaarde in de relatie van welzijns-, onderwijs-, en sportactiviteiten.

Voor het ontwikkelen van een integraal accommodatiebeleid is in 2003 een project gestart. Dit project moest oorspronkelijk leiden tot accommodatieplannen voor alleen de drie grotere kernen in de gemeente, te weten: Eelde-Paterswolde, Zuidlaren en Vries. Maart 2006 heeft de gemeenteraad besloten om ook accommodatieplannen te ontwikkelen voor een aantal kleinere kernen in de gemeente, zijnde: Zeijen, Yde - De Punt, Zuidlaarderveen, De Groeve, Tynaarlo en Oudemolen.

Voor u ligt nu het accommodatieplan De Groeve.

1.2 Doelstellingen

De doelstelling van het integraal accommodatiebeleid kan als volgt omschreven worden:

Het zo doelmatig mogelijk huisvesten van activiteiten op het gebied van welzijn, onderwijs en sport

Hierbij wordt gestreefd naar een verbeterde onderlinge afstemming in omvang en kwaliteit van diverse accommodaties over de (beleids-)sectoren heen. Daarnaast wordt gestreefd naar een verbreding van de inzet van deze accommodaties voor activiteiten van en voor verschillende doelgroepen. Enerzijds vanuit inhoudelijke argumenten: functies kunnen worden gecombineerd en

kunnen elkaar versterken. Anderzijds uit exploitatieoverwegingen omdat met name gemeenschappelijke voorzieningen en activiteitenruimten efficiënter kunnen worden benut.

1.3 Uitgangspunten

Het beleid richt zich op de ruimtebehoefte ten aanzien van activiteiten en niet op instandhouding van accommodaties. Hierbij gaat het om activiteiten waarvoor de gemeente, in het kader van het huidige beleid, in meer of mindere mate een verantwoordelijkheid heeft.

Verder komt het accommodatiebeleid tot stand binnen het kader van wettelijke noodzaak, politieke wensen en beschikbare middelen.

1.4 Randvoorwaarden

Het accommodatiebeleid sluit aan op het huidige gemeentelijke beleid op de diverse terreinen. Verder wordt integraal gekeken naar het beleid op het gebied van onder andere ruimtelijke ontwikkeling, verkeer en infrastructuur en gebouwenbeheer. Er is gekozen voor een interactieve werkwijze. Op die manier kunnen ook ideeën, wensen en oplossingen vanuit instellingen en verenigingen zo maximaal mogelijk meegewogen worden.

HOOFDSTUK 2 ZUIDLAARDERVEEN SOCIAAL – GEOGRAFISCH

2.1 Inleiding

Voornaamste doelstelling van het project integraal accommodatiebeleid is het zo doelmatig mogelijk huisvesten van activiteiten op het gebied van welzijn, onderwijs en sport. Hiertoe dient eerst het huidige voorzieningenniveau in Zuidlaarderveen en directe omgeving beschreven te worden. In dit hoofdstuk wordt dan ook aangegeven welke voorzieningen nu al in Zuidlaarderveen of directe omgeving aanwezig zijn. Ook worden enkele geografische en demografische ontwikkelingen beschreven. Mede op basis van deze gegevens kan de omvang van de potentiële vraag naar verschillende voorzieningen worden bepaald.

2.2 Geografisch

De geschiedenis van het dorp Zuidlaarderveen begon in 1262 toen de gezamenlijke boeren van Zuidlaren een groot deel van hun veengebied verkochten aan het klooster van Aduard. Het klooster begon hiermee om hun steenbakkerijen te kunnen stoken. Zuidlaarderveen heette in de zestiende eeuw nog Everswolde. In die tijd stond de turfwinning centraal. Door de eeuwen heen veranderde deze naam in Zuidlaarderveen. Waarschijnlijk omdat het gebied steeds minder bossen bevatte (wolde= bos) door de ontbossing. Zuidlaarderveen ligt op de rand van de provincies Drenthe en Groningen en is een lintdorp langs de dorpsweg door de vroegere turfwinning. Op dit moment heeft het dorp ongeveer 330 inwoners en is een hechte gemeenschap.

Zuidlaarderveen heeft veel eigen voorzieningen zoals openbare basisschool De Schuthoek, dorpshuis De Zaandorre en sportverenigingen.

Sinds de gemeentelijke herindeling in 1998 behoort Zuidlaarderveen tot de gemeente Tynaarlo.

2.3 Demografisch

De gemeente Tynaarlo heeft ongeveer 32.000 inwoners, waarvan circa 330 in Zuidlaarderveen en directe omgeving wonen.

Voor de hele gemeente Tynaarlo geldt dat er relatief weinig jongeren in de leeftijd 20 t/m 35 jaar wonen en relatief veel ouderen. Zuidlaarderveen wijkt daarin niet af van de andere dorpen. Uit de bevolkingsgegevens wordt verder duidelijk dat in de kleine dorpen verhoudingsgewijs minder ouderen (65-plussers) wonen dan in de grotere dorpen Vries, Eelde-Paterswolde en Zuidlaren.

2.4 Voorzieningenniveau Zuidlaarderveen

Zuidlaarderveen is een klein dorp met een ruim aanbod van activiteiten op het gebied van onderwijs, welzijn (ook cultuur) en sport.

De openbare basisschool De Schuthoek heeft 32 kinderen¹). Ook is er sprake van een peuterspeelzaal onder leiding van Trias, naschoolse opvang en tussenschoolse opvang. De bibliobus komt ook langs.

Zuidlaarderveen beschikt naast een school, over een voetbalterrein en een multifunctioneel centrum; De Zaandorre.

Zuidlaarderveen heeft een breed verenigingsleven. Zo zijn er o.a. een voetbalvereniging, ijsvereniging, zangvereniging, toneelvereniging en biljartvereniging.

2.5 Voorzieningen in de nabije omgeving

Inwoners van Zuidlaarderveen e.o. kunnen naast de voorzieningen in het dorp Tynaarlo natuurlijk ook gebruik maken van voorzieningen in het dichtbij gelegen Zuidlaren en Hoogezand.

Zuidlaren

Zuidlaren heeft voorzieningen op het gebied van winkels, ondernemers en gezondheidszorg. Tevens is er een beurscomplex en wordt er jaarlijks de Zuidlaardermarkt georganiseerd. Deze markt trekt ongeveer 150.000 bezoekers en is een groots evenement. Op het gebied van cultuur heeft Zuidlaren een galerie en het molenmuseum. Sporten kan in sporthal De Zwet, de sportvelden van de voetbalvereniging, hockey, korfbal, handboogschieten, tennis, hardlopen, jeu de boules, fietsen en paardrijden. In het water van het Zuidlaardermeer kan gezwommen worden, maar ook gezeild, gesurft, gekanood en gevaren. Zwemmen kan men tevens in het subtropische zwemparadijs Aqualaren.

Hoogezand

Hoogezand beschikt over een zwembad met vier binnenbaden en een aparte glijbaan (50 m); een wedstrijdbad met springplank, een doelgroepenbad, een peuterbad en een buitenbad. Het buitenbad is in de zomermaanden beschikbaar.

Ook heeft Hoogezand een grote sport- en evenementenhal (De

¹ Peildatum 1 oktober 2008

Kalkwijckhal) en een sporthal (Europahal). Daarnaast zijn er diverse vergader- en horecaruimten.

In Hoogezand-Sappemeer is één Centrum voor Kunst en Cultuur: 't Kielzog.

HOOFDSTUK 3 HUIDIG GEMEENTELIJK BELEID

3.1 Inleiding

De gemeente draagt mede zorg voor een gevarieerd aanbod van welzijns-, onderwijs- en sportvoorzieningen. De gemeentelijke rol varieert daarbij van “volledig verantwoordelijk voor de stichting van accommodaties” tot “intermediair”. Deze rol is vastgelegd in de diverse beleidsnotities. Voor het bepalen van deze rol wordt tevens gebruik gemaakt van de ABC-categorie-indeling (zie 3.3). In dit hoofdstuk wordt het huidige gemeentelijke beleid op de diverse deelterreinen beschreven, inclusief de ABC-indeling. Daarnaast worden nog kort de belangrijkste trends en ontwikkelingen genoemd die een rechtstreekse relatie hebben met het integrale accommodatiebeleid.

3.2 Huidig beleid welzijn, onderwijs, sport

Het huidige gemeentelijk beleid ten aanzien van welzijn, onderwijs en sport is vastgelegd in een groot aantal beleidsnotities². Te noemen zijn onder andere:

- Beleidsnotitie 0-6 jarigen “geef ze de ruimte”
- Beleidsnotitie 12-23 jarigen “ontmoeten in de ruimte die je krijgt”
- Beleidsnotitie wijkschool
- Beleidsnotitie ouderenbeleid
- Beleidsnotitie “ontmoetingscentra, centra voor jong en oud”
- Beleidsnotitie “sport, Tynaarlo sportief naar 2010”
- Beleidsnotitie kunst- en cultuurbeleid “van Ty naar Lo”
- Kadernota Wet Maatschappelijke Ondersteuning fase 1 ‘De handen ineen’
- Kadernota: wet Maatschappelijke ondersteuning fase 2; “Kansrijk leven”
- Beleidsnotitie kinderopvang 4-12 jarigen
- notitie 'Wijkscholen: kansrijk samenwerken’

De rode lijn door deze beleidsnotities is dat in vrijwel alle gevallen gekozen wordt voor een integrale aanpak. Uitgangspunt daarbij is dat door goede samenwerking en afstemming ontwikkelingskansen en –mogelijkheden geboden worden aan de diverse doelgroepen. Goede huisvesting wordt hierbij gezien als voorwaarde om inhoudelijke kwaliteit te kunnen bieden.

Voor de stichting en exploitatie van accommodaties in kleine dorpen zijn met name de volgende aspecten van belang:

- Voor onderwijs gelden wettelijke normen met betrekking tot de stichting en exploitatie van scholen en de daarbij behorende vergoedingen. In principe zijn deze vergoedingen uitgangspunt voor de bekostiging van nieuwe scholen;
- Sport- en gymnastiekzalen - voor zover door de gemeente noodzakelijk worden geacht - worden in de stichtingskosten van de accommodatie volledig door de gemeente bekostigd. Of de gemeente een sport- of gymnastiekzaal noodzakelijk

² Bijlage 1: huidig gemeentelijk beleid Welzijn, Onderwijs, Sport
Integraal Accommodatieplan Zuidlaarderveen – september 2009

acht, is afhankelijk van de bezettingsgraad (mate van gebruik door het basisonderwijs en overige (sport-) verenigingen);

- In de kleinere dorpen geldt voor de stichting van een nieuw dorpshuis: één dorpshuis of als dorpshuis dienstdoende voorziening per dorp.
- Voor ontmoetingscentra (dorpshuizen incl. peuteropvang en/of jeugdsoos) subsidieert de gemeente in de kosten van stichting, renovatie en vervanging ervan. De subsidie in de stichtings-, vervangings- en renovatiekosten bedraagt maximaal 2/3 deel van het totale door de gemeente goedgekeurd bouw- en bezettingsplan met bijbehorend investerings-, financierings- en exploitatieplan.
- De exploitatiekosten (kosten van beheer, energie, schoonmaak, etc.) komen in principe niet voor subsidie in aanmerking.

Wel heeft de gemeenteraad in 2001 voor de dorpshuizen Yde en Tynaarlo een status aparte vastgesteld. De gemeente subsidieert hier – vanwege de historisch gegroeide situatie – nog steeds wel in de exploitatie van het dorpshuis. Toen is echter ook besloten dat de gemeentelijke subsidiering van de dorpshuizen in Yde – De Punt en Tynaarlo wordt heroverwogen zodra sprake is van een zogenoemd ‘natuurlijk moment’ (b.v. een grote renovatie of het vertrek van een beheerder).

- Deze 2/3 – 1/3 regeling geldt ook voor de investeringskosten van renovatie, nieuwbouw en vervanging van kleedaccommodaties op buitensportcomplexen. Ook hier neemt de gemeente maximaal 2/3 deel van de kosten van stichting, vervanging of renovatie voor haar rekening.

3.3 ABC-indeling

De gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden bij de huisvesting van onderwijs- en sportactiviteiten zijn vastgelegd in een tweetal beleidsnotities (Verordening Huisvesting Lokaal Onderwijs en beleidsnota Sport). De gemeentelijke rol bij de huisvesting van welzijnsactiviteiten is sinds mei 2005 eveneens formeel beschreven. Voor deze welzijnsactiviteiten wordt, net als bijvoorbeeld bij de sportactiviteiten, een ‘ABC-indeling’ gehanteerd.

Voor de huisvesting van activiteiten die behoren tot de A-categorie draagt de gemeente maximaal 100% van de stichtingskosten bij, terwijl de gemeentelijke bijdrage bij de B-categorie maximaal 2/3 deel van de stichtingskosten is. De gemeente levert geen bijdrage aan de huisvesting van activiteiten die tot de C-categorie behoren.

3.4 Gebouwenbeheer

Bij realisatie van gemeentelijke bouwplannen heeft de gemeente als beleidsuitgangspunt om zelf het opdrachtgeverschap en de regie te voeren. Voor de ontwikkeling van de plannen wordt veelal gebruik gemaakt van externe adviseurs. Directie en toezicht gebeurt door of namens de gemeente.

Het GBI Bouwwerken is het beleidskader voor onderhoud van de gemeentelijke gebouwen. Met dit geïntegreerde beheer-informatiesysteem wordt de financiële meerjarenplanning geproduceerd en jaarlijks een uitvoeringsprogramma voor onderhoud opgesteld. Doel is het in stand houden van de gebouwen en de zorg dat een ongestoorde en veilige functie vervulling kan plaatsvinden.

Bestandsbeheer wordt intern uitgevoerd.
Tenslotte exploiteert de gemeente zelf haar accommodaties binnen verschillende beleidsproducten en programma's.

3.5 Trends en ontwikkelingen

Voor zover ontwikkelingen al geen onderdeel uitmaken van gemeentelijk beleid, worden hier nog kort de belangrijkste trends en ontwikkelingen beschreven.

3.5.1. Welzijn

Ouderenwerk

De trend in het ouderenwerk is dat mensen langer zelfstandig willen wonen. Dit betekent dat er steeds meer zorg naar de mensen toegebracht zal worden. Om de zorg efficiënt naar de mensen thuis te kunnen brengen, zullen de woningen bij elkaar in de buurt moeten zijn (woonzorgzones).

Ketensamenwerking

Organisaties die hulp/diensten bieden aan cliënten zullen meer en meer van elkaar moeten weten welke producten ze aanbieden en met welke cliënten ze contact hebben. Dit om overlap en witte vlekken te voorkomen en uiteraard om de cliënt de best mogelijke hulp/product aan te bieden.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

Met de komst van de Wmo is de gemeente verantwoordelijk voor beleid en voorzieningen die het mensen mogelijk maakt weer of meer zelfstandig mee te doen in de samenleving. De gemeente Tynaarlo zet in eerste instantie in op goede algemene, preventieve voorzieningen en als dat niet toereikend is worden individuele

voorzieningen - gericht op het zoveel mogelijk compenseren van de beperkingen - verstrekt.

Wmo-loket

In de gemeente Tynaarlo is één loket voor informatie en advies op alle Wmo-beleidsterreinen (wonen, welzijn, zorg, leefbaarheid, etc.). Dit brede loket staat onder de verantwoordelijkheid van de gemeente, maar werkt nauw samen met partners in het veld. Het loket zal ook zo veel mogelijk -indien gewenst - diensten regelen voor mensen.

Gezondheidszorg

Daar waar mogelijk zullen gezondheidscentra ontstaan. Dit zal veelal gebeuren vanuit de praktische kant (financieel en ruimtelijk). De AWBZ zal versmald worden. Eer wordt een scheiding aangebracht tussen zorg intramuraal³ (blijft AWBZ) en zorg extramuraal⁴ (in de toekomst meer en meer naar gemeente).

Jeugdzorg

In het kader van de wet op de jeugdzorg is er een nadrukkelijker regierol van de gemeente op het terrein van preventieve lichte hulpverlening. Dit betekent onder meer dat de gemeente verantwoordelijk is voor een goede aansluiting (preventief) jeugdbeleid-jeugdzorg. Signalering en voorkomen van uitval staan centraal.

In 2009 wordt gestart met het Elektronisch Kinddossier en de Drentse Verwijsindex.

³ intramurale zorg is letterlijk: zorg binnen de muren. Hier onder valt bijvoorbeeld het ziekenhuis, verzorgingshuis, verpleeghuis

⁴ extramurale zorg is: zorg buiten de muren. Dus bijvoorbeeld de thuiszorg

3.5.2. Onderwijs

Basisscholen moeten vanaf 2007 zorgen voor kinderopvang van half acht 's morgens tot half zeven 's avonds. De bedoeling is dat hierdoor meer ouders (langer) zullen werken. Om dit te bereiken is de verantwoordelijkheid bij de basisscholen neergelegd. Die worden verplicht de opvang aan te bieden, maar zijn vrij in de manier waarop ze dat regelen. De school kan in zee gaan met de professionele kinderopvang in de buurt of de opvang zelf organiseren.

3.5.3 Sport

De behoefte om op zelfgekozen tijdstippen en in minder verplichte vormen aan sport te doen neemt toe. Dit wordt ook zichtbaar door de steeds grotere groep mensen die hardlopen, skaten, fietsen, wandelen etc. Er wordt op wisselende tijdstippen gesport en er vindt, mede door de vergrijzing en flexibele werktijden, meer sport overdag plaats. Door de grotere behoefte aan kwaliteit en service van de sportbeoefenaar zullen ook hogere eisen aan de lokale sportvoorzieningen worden gesteld.

3.5.4. Gebouwenbeheer

Enkele in het oog springende trends zijn publiek-private samenwerking en strategisch vastgoedbeleid (hier bedoeld maatschappelijk vastgoedbeleid). Samenwerking met externe partijen kan een krachtig instrument zijn om accommodaties te realiseren en in stand te houden, mits deze projecten van voldoende (financiële) omvang zijn. Hierbij wordt een dienst afgenomen in plaats van producten zoals bij traditioneel aanbesteden het geval is. Doel is meer kwaliteit voor hetzelfde geld te krijgen. Vanuit inhoudelijk, financieel en juridisch oogpunt zijn

deze processen bijzonder complex. In de verdere optimalisering van het vastgoedbeleid kunnen ze evenwel een prominente rol spelen.

Met strategisch vastgoedbeleid wordt door gemeenten beoogd meer rendement te halen uit maatschappelijk vastgoed. In het accommodatiebeleidsplan voor de kern Eelde-Paterswolde is reeds als aanbeveling opgenomen dat er een samenhangend vastgoedbeleid tot stand komt.

De gemeente is in de loop van 2006 begonnen met de ontwikkeling van dit vastgoedbeleid. Inmiddels wordt dit beleid geformaliseerd in de notitie Eigendom, Gebruik en Exploitatie.

HOOFDSTUK 4 ONDERZOEK VRAAG EN AANBOD

4.1 Inleiding

De gemeente wil inzicht krijgen in de toekomstwaarde van alle gebouwen die een maatschappelijke en publieke functie vervullen. Daarbij is niet alleen gekeken naar de huidige en toekomstige kosten om het gebouw weer 15 jaar mee te kunnen laten gaan, maar ook naar de mate waarin het gebouw effectief wordt gebruikt. Hiertoe heeft een doorlichting van een tweetal accommodaties plaatsgevonden.

Naast deze doorlichting is er een enquête onder de gebruikers van de diverse voorzieningen uitgezet. Deze enquête was voor de gebruikers een kans om wensen, knelpunten, samenwerkingsmogelijkheden en ideeën onder de aandacht te brengen. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het gebouwenonderzoek en de gebruikersenquête. Daarnaast wordt ook teruggeblikt op het gevoerde overleg met de initiatiefgroep Zuidlaarderveen.

4.2 Gebouwenonderzoek

Om te kunnen bepalen of het bestaande voorzieningenaanbod voldoet heeft een doorlichting van een tweetal (WOS-) accommodaties plaatsgevonden, zijnde:

1. Obs De Schuthoek, locatie Zuidlaarderveen
2. De Zaandorre

Deze doorlichting heeft zich per accommodatie op de volgende aandachtsgebieden gericht:

- Bezoek en bezetting (aantallen, tijdstippen, bezettingspercentages, type van activiteiten, doelgroepen etc.).
- Producten en voorzieningen (openstelling, capaciteit, tarieven, prijsstelling, horecavoorziening etc.).
- Bouw en inrichting (functionaliteit, onderhoud en bouwkundige staat).
- Exploitatieresultaten (inkomsten, uitgaven, kengetallen).
- Subsidiëring (hoogte en vorm van de subsidiëring).

4.2.1 Onderzoek IHN

De genoemde accommodaties, gebouwen waarvan de gemeente eigenaar of belangrijke subsidieverstrekker is, zijn door IHN onderzocht op de terreinen:

- onderhoud;
- installaties;
- arbo;
- brandveiligheid;
- legionella;
- energie&milieu;
- huisvesting;

Bevindingen

De voornaamste bevindingen van het onderzoek zijn:

Obs De Schuthoek, locatie Zuidlaarderveen

- Technisch gezien is het onderhoud dusdanig dat er geen noodzaak om te school nu te vervangen. In 2000 is de school nog gerenoveerd;
- IHN geeft aan dat de school recht heeft op een permanent speelwerklokaal van 90m². De school beschikt wel over deze ruimte alleen niet in de permanente bouw maar in de tijdelijke bouw;
- De school heeft gebrek aan nevenruimten.

Het tijdelijke lokaal kan, gedurende de IAB-periode, nog goed in stand gehouden worden. De afgelopen jaren is er behoorlijk geïnvesteerd in het noodlokaal. Er is daarom geen reden om dit lokaal te vervangen.

De Zaandorre

Uit het gebouwenonderzoek komt naar voren dat De Zaandorre met normaal cyclisch onderhoud en wat grotere investeringen zeker nog voort kan tot 2020.

Rond 2020 zal opnieuw moeten worden bekeken of en wanneer nieuwbouw aan de orde is.

In het IHN-plan zijn een aantal aanbevelingen - extra werkzaamheden buiten regulier onderhoud om - opgenomen.

De belangrijkste zijn:

- functioneel aanpassen van ruimten (vervanging van een zeecontainer door permanente aanbouw);
- het aanpassen van de CV-installatie;
- herbestrating van het terrein.

4.2.2 Conclusie enquête

De enquête laat zien dat instellingen knelpunten ervaren en er dus ook wensen zijn op dat gebied. Verder geven de respondenten aan bereid te zijn tot medegebruik van ruimte, waarvan ook opgemerkt wordt dat alle ruimten in Zuidlaarderveen gezamenlijk gebruikt worden. Ook ziet het dorp kansen om een grotere sporthal/-zaal te bouwen i.r.t. de dorpen die in de omgeving liggen.

4.3 Inventarisatie initiatiefgroep Zuidlaarderveen

Een Initiatiefgroep met vertegenwoordigers van het verenigingsleven uit Zuidlaarderveen heeft de behoeften en noden in het dorp geïnventariseerd.

Het verenigingsleven speelt zich voornamelijk af in en om het dorps huis en buitensportgebouw De Zaandorre en de bijbehorende voetbalvelden.

De Zaandorre wordt gebruikt als kleedaccommodatie voetbal, sportkantine, voor vergaderingen, als ontmoetingslocatie voor jong en oud, speellokaal voor de school, toneelzaal, etc.

De bezetting is volgens de Initiatiefgroep hoog.

De initiatiefgroep heeft een schets bouwplan opgesteld, waarin voorzien wordt in uitbreiding van het dorps huis met 70 m² en een upgrading van het gebouw (zie bijlage bij dit rapport).

De volgende wensen en knelpunten worden daarin meegenomen:

- extra aan vergader-/bijeenkomstruimte;
- verbetering, renovatie, vergroting bar en keuken-faciliteiten (niet berekend op toegenomen bezoekersaantallen);
- verbetering, renovatieopslag van voedingswaren (is nu zeecontainer);

- faciliteit peuterspeelzaal dient te voldoen aan wettelijk eisen;
- verbetering, renovatie sanitair kleedruimtes (hygiëne en veiligheid, en comfort) en aanpassing installaties aan wettelijke eisen;
- bijbouwen extra kleedruimtes.

4.4 Overleggen met Zuidlaarderveen

Op 3 april 2008 is een eerste informatieavond georganiseerd waarin de bewoners van Zuidlaarderveen geïnformeerd werden over het project IAB. Vervolgens is op 17 juni 2008 een bijeenkomst gehouden en daarin zijn de gemeentelijke bevindingen tot dan toe en de ideeën vanuit het dorp uitgewisseld. Met deze informatie heeft de projectgroep een conceptscenario opgesteld en dit is op 7 oktober teruggekoppeld aan de betrokkenen.

Hoewel er wel begrip bestond voor het conceptscenario, gaf dorpsbelangen aan dat ze toch enigszins teleurgesteld waren in de uitkomst. Ondanks dat “De Zaandorre” geen gemeentelijk eigendom is, moet er toch het nodige gebeuren.

Op basis hiervan is het dorp uitgenodigd om met een plan te komen en dit is uiteindelijk ingediend bij de gemeentelijke projectgroep. De nadruk ligt hier op aanpassing van de verouderde bar/ keuken en vervanging van de aan het gebouw gekoppelde zeecontainer, die dienst doet als provisiekamer, door een permanente ruimte. Daarnaast heeft aanpassing van de CV-installatie en legionella-bestrijding prioriteit.

Met de betrokkenen is afgesproken dat in een separaat voorstel dit aan de gemeenteraad als subsidievraag wordt voorgelegd.

HOOFDSTUK 5 MET BELEID NAAR DE TOEKOMST

5.1 Inleiding

De gemeente Tynaarlo wil een gemeente zijn en blijven waarin het goed wonen, werken en recreëren is. Een plattelandsgemeente met een goed vestigingsklimaat als groene long tussen de stedelijke gebieden Groningen en Assen in.

Op basis van de informatie uit de voorgaande hoofdstukken kunnen een aantal aanleidingen benoemd worden die noodzaken tot veranderingen in het accommodatiebeleid. Dit mede in relatie tot de hierboven verwoorde ambitie. Deze veranderingen zijn uitgewerkt in een scenario. In hoofdstuk 6 wordt dit verder uitgediept. Hier gaan we in op de aanleidingen van de verandering.

5.1.1 Gebruik

De prognose van de bevolkingscijfers laat zien dat op de langere termijn de samenstelling van de bevolking over de gehele gemeente sterk zal veranderen. Dit wordt met name veroorzaakt door ontwikkelingen als ontgroening (de afname van het aantal jeugdigen en jongeren) en vergrijzing (de toename van het aantal 55-plussers). Het aantal kinderen en 30-44 jarigen neemt behoorlijk af. De verwachting is dan ook dat daardoor het aantal basisschoolleerlingen de komende jaren zal gaan dalen met gevolgen voor het accommodatiebeleid (en specifiek de onderwijshuisvesting). De toename van het aantal ouderen heeft gevolgen voor de activiteitenbehoefte en daardoor voor het gebruik van en de vraag naar accommodaties. Dit vraagt om aanpassingen in het voorzieningenniveau, zowel op het gebied van wonen en zorg als op het gebied van vrijetijdsbesteding.

Daarnaast is het, vanwege het vestigingsklimaat, van belang om het huidige voorzieningenniveau in Zuidlaarderveen voor de komende jaren in ieder geval op een aanvaardbaar peil te houden. Dit om ook voor jonge gezinnen een aantrekkelijke gemeente te blijven en zo in de toekomst een evenwichtige bevolkingssamenstelling te houden.

5.1.2 Beheer

Uitgangspunt voor beleid (zie 1.2) is het zo doelmatig mogelijk huisvesten van verschillende activiteiten. Meer activiteiten met minder gebouwen! Niet alleen vanuit inhoudelijke argumenten op het gebied van samenwerking tussen instellingen, maar ook vanuit het oogpunt van effectief en efficiënt gebruik van ruimte.

Door instellingen bij elkaar onder één dak te huisvesten en te kiezen voor nieuwbouw zijn er voordelen te behalen op het gebied van beheer en exploitatie van de gebouwen. Een hogere bezetting kan ook besparing van kosten op het gebied van gas, water en energie betekenen. Aandachtspunt daarbij is wel dat er duidelijke afspraken en keuzes gemaakt worden op het gebied van het beheer en exploitatie van gebouwen.

De gemeente ziet in principe alleen een 100% verantwoordelijkheid in het stichten van accommodaties voor instellingen in de A-categorie zoals aangegeven in paragraaf 3.3. Wel wil de gemeente voor de categorieën B en C meedenken over (toekomstige) huisvesting. Het zal echter waarschijnlijk onmogelijk zijn aan alle wensen te voldoen.

5.1.3 Gebouwen

Naast het (toekomstige) gebruik, vestigingsklimaat en het beheer van het gebouw is de (onderhouds-)staat van de huidige gebouwen dé aanleiding tot een aantal keuzes in het accommodatiebeleid.

De afweging tussen kosten voor renovatie in verhouding tot die van nieuwbouw vormt een belangrijk uitgangspunt hierbij.

HOOFDSTUK 6 HET SCENARIO ZUIDLAARDERVEEN

6.1 Heroverweging in 2019

In het accommodatieplan Zuidlaarderveen zijn de volgende gebouwen betrokken:

(1) de school; nevenvestiging van Obs De Schuthoek. Het schoolgebouw bestaat uit drie lokalen, waarvan één lokaal semi-permanent. De peuterspeelzaal maakt gebruik van één van de permanente lokalen.

(2) het dorpshuis/voetbalaccommodatie (met een wedstrijd- en een oefenveld).

Gemeente en instellingen hebben op basis van beleid, onderzoek en draagvlak een voorkeur voor clustering van welzijns-, sport- en onderwijsfuncties.

Binnen de termijn van dit Accommodatieplan Zuidlaarderveen, die een looptijd heeft tot 2020, wordt geen mogelijkheid tot clustering voorzien. Het gebouwenonderzoek IHN geeft daarvoor onvoldoende onderbouwing, zoals in paragraaf 4 wordt omschreven. Dit betekent dat zo rond 2019 opnieuw zal moeten worden onderzocht of dan wel een basis bestaat voor clustering van functies in één multifunctionele accommodatie.

Instellingen geven in de deelsessies een voorkeur aan voor een multifunctionele accommodatie op de locatie dorpshuis Zaandorre/

voetbalcomplex Zuidlaarderveen. In het accommodatie-onderzoek dat in 2019 plaatsvindt, zal deze locatiekeuze vanzelfsprekend betrokken worden.

Vereniging en instellingen hebben in de deelsessie aangegeven dat in het dorp het beeld bestond dat de school zodanig verouderd was, dat hier nieuwbouw aan de orde zou zijn. In die zin zijn verenigingen en instellingen teleurgesteld over de uitkomst van het IAB.

Met de onderbouwing die er ligt kunnen ze zich wel vinden in het scenario dat rond 2019 een herweging nieuwbouw/ renovatie dient plaats te vinden. Wel dringen verenigingen en instellingen uit Zuidlaarderveen erop aan dat veel aandacht besteed moet worden aan bijstelling van het beeld bij de inwoners van Zuidlaarderveen. Een goed samenhangend plan gericht op de upgradering van de bestaande school en het dorps huis kan daar toe bijdragen.

6.2 Accommodaties tot 2020

De eigenaren, beheerders, exploitanten van de accommodaties zijn in afwachting van het IAB Zuidlaarderveen jarenlang terughoudend geweest in het doen van investeringen.

Nu duidelijk is dat accommodaties nog zeker tot 2020 - en misschien nog wel langer - blijven bestaan, zal hierin alsnog geïnvesteerd moeten worden. En de investeringen die nodig geacht worden moeten wel zo snel mogelijk gedaan worden om daarvan zo lang mogelijk rendement te hebben tegen het achtergrond perspectief van een heroverweging renovatie/ nieuwbouw in 2019. Daarbij moet bedacht worden dat investeringen nu, de (boek) waarde van de huidige accommodaties zullen verhogen. Al te hoge investeringen kunnen tot gevolg hebben dat de vervanging van de accommodatie(s) verder in de toekomst verschuift.

Partijen die gebruik maken van de accommodaties hebben een investeringsplan opgesteld. Voor het dorps huis/ voetbal- accommodatie ligt het accent op vernieuwing van de bar- en horecavoorziening en een vernieuwing van sanitaire voorzieningen voetbalcomplex.

Dit investeringsvoorstel is als subsidieaanvraag in de raadsvergadering van 12 mei 2009 behandeld en toegekend.

Voor wat betreft de school is door het schoolbestuur een investeringsplan opgesteld om te komen tot een school die mee kan met de onderwijskundige eisen van deze tijd. Door het Meerjarenplan onderwijshuisvesting (MJP) vast te stellen heeft de raad hiervoor reeds middelen beschikbaar gesteld. Of deze toereikend zijn moet blijken uit het investeringsplan van het schoolbestuur.

6.3 Financiën

Via het meerjarenplan onderwijshuisvestingsbeleid zijn middelen beschikbaar gesteld om te kunnen voldoen aan de onderwijskundige vernieuwingen. De investeringsplannen voor de schoolgebouwen worden momenteel door Stichting Open Onderwijs Baasis opgesteld.

Wat betreft de dorps huizen is in de raadsvergadering van 12 mei een subsidieaanvraag behandeld en toegekend. Hierbij is een volledig dekkingsvoorstel toegevoegd.

Bijlage

Huidig beleid m.b.t. accommodaties

- Subsidieregels Welzijn
- Beleid t.a.v. sportaccommodaties
- Beleid t.a.v. dorpshuizen en wijkcentra
- Beleid t.a.v. multifunctionele centra
- Beleid t.a.v. welzijnsaccommodaties
- Beleid t.a.v. wijksschool
- Wijksschoolontwikkeling in de mfa
- Beleid t.a.v. 0-6 jarigen
- Beleid t.a.v. jeugd 12+
- Beleid t.a.v. speelvoorzieningen
- Beleid t.a.v. kinderopvang
- Notitie Participatie kinderopvang 4-12 jaar in mfa's
- Beleid t.a.v. cultuur
- Ouderenbeleid
- Lokaal gezondheidsbeleid
- Beleid t.a.v. onderwijshuisvesting
- Beleid t.a.v. bekostiging onderwijs
- WMO fase 2; *Kansrijk leven*

HUIDIG BELEID M.B.T. ACCOMMODATIES

Subsidieregels Welzijn

De gemeente Tynaarlo wil door middel van subsidiëring van activiteiten een gunstig woon- en leefklimaat bevorderen. Zij wil deze doelstelling bereiken door het stimuleren van particulier initiatief en vrijwillige inzet; het bevorderen/instandhouden van een hechte verenigingsstructuur en het beïnvloeden van de vormgeving van de samenleving op een voorwaardenscheppende manier.

Het subsidiebeleid kan tevens (met een zekere mate van flexibiliteit) ingezet worden om:

- voorzieningen die in principe voor alle inwoners belangrijk zijn, toegankelijk te maken voor mensen die de betreffende voorziening zonder subsidie niet zouden kunnen gebruiken;
- voorzieningen van de grond te krijgen die zonder subsidie niet zouden ontstaan;
- het gewenste kwaliteitsniveau te bereiken.

Gestreefd wordt naar een evenwichtige verdeling van de voorzieningen over het gehele grondgebied van de gemeente Tynaarlo (minimaal in de 3 hoofdkernen).

Beleid t.a.v. sportaccommodaties

De gemeentelijke verantwoordelijkheid m.b.t. sportaccommodaties is afhankelijk van het sociaal rendement van een accommodatie. De

gemeente heeft een verantwoordelijkheid voor sportaccommodaties indien de accommodatie voor een zo breed mogelijke groep inwoners van de gemeente Tynaarlo beschikbaar is, de betreffende sport zonder grote financiële offers beoefend kan worden en een overheidsbijdrage perse noodzakelijk is om de betreffende accommodatie te stichten.

De accommodaties worden ondergebracht in drie categorieën:

- Categorie A: 1. accommodaties die voor algemeen gebruik zijn en volledig door de gemeente gesticht worden;
2. accommodaties die specifiek voor één vereniging of voor een cluster van verenigingen zijn en waarbij de gemeente maximaal 2/3 deel bijdraagt in de kosten.
- Categorie B: accommodaties die niet door de gemeente gesticht worden, maar waarbij de gemeente wel maximaal 1/3 deel bijdraagt in de kosten.
- Categorie C: accommodaties waarbij de gemeente geen verantwoordelijkheid heeft.

Categorie A

Onder andere: grassportvelden voor voetbal, hockey en korfbal, kleedaccommodaties bij sportvelden, kunstgrasvelden (wedstrijd/training) voor korfbal en hockey, sporthallen en gymzalen voor algemeen gebruik en zwemaccommodaties.

Categorie B

Specifieke binnensportaccommodaties voor bijvoorbeeld tafeltennis, biljarten, verdedigingsport, handboogsport, schietsport, denksport en eigen wedstrijd-/ trainingsruimte van andere binnensport-verenigingen. Deze sporten kunnen veelal worden ondergebracht bij bestaande basisvoorzieningen, genoemd bij categorie A. Het is niet noodzakelijk dat de gemeente specifieke

voorzieningen voor deze sporten sticht. Bovendien is de schaalgrootte van de verenigingen binnen de genoemde takken van sport meestal klein.

Categorie C

Onder andere: maneges, bowling- en kegelbanen, fitnesscentra en sportscholen, squashbanen, tennishallen, golfbanen en midgetgolfbanen. Voor deze accommodaties heeft de gemeente geen verantwoordelijkheid. De gemeente draagt niet bij aan de investeringskosten van deze accommodaties.

Beleid t.a.v. dorpshuizen en wijkcentra

De gemeentelijke verantwoordelijkheid t.a.v. dorpshuizen en wijkcentra is, net als bij het sportaccommodatiebeleid, afhankelijk van het sociaal rendement.

Bij de bepaling van de hoogte van de gemeentelijke bijdrage in de stichtings-, uitbreidings- of renovatiekosten is eveneens aangehaakt bij het bestaande sportaccommodatiebeleid. Op basis van deze indeling in A-, B- en C- categorieën vallen dorpshuizen en wijk-centra onder categorie A2 en draagt de gemeente maximaal 2/3 deel bij van de stichtings-, uitbreidings- of renovatiekosten.

De gemeente draagt niet bij in de (meest noodzakelijke) inrichtings-kosten. De gemeente voert niet noodzakelijk het beheer over de door haar gestichte accommodaties.

Spreiding

Normen met betrekking tot de spreiding van dorpshuizen zijn: de bezetting van het wijkcentrum of dorpshuis; het aantal inwoners dat gericht kan zijn op het wijkcentrum of dorpshuis / het aandeel daarvan dat lid is van het beherende wijkcentrum of dorpshuis-bestuur; de geografische afstand tussen wijkcentra of dorpshuizen onderling.

Ad. 1 Bezettingsgraad wijkcentra en dorpshuizen

Wijkcentra en dorpshuizen kunnen - uitgaande van openstelling van 30 uur door de weeks en 10 uur in het weekend gedurende 40 weken - gemiddeld 1.600 uur per jaar open zijn (= normbezetting). De volgende kritische grenzen worden hierbij gehanteerd:

- in de grotere kernen Vries, Eelde en Zuidlaren: 2/3 deel van de normbezetting;
- in de kleinere dorpen: 1/3 deel van de normbezetting;

Ad. 2 Bereik en aandeel

Voor de dorpshuizen zijn criteria dat:

- het dorpshuis een functie moet hebben voor minimaal 300 inwoners;
- toegankelijk is voor iedereen en het streven dat minimaal 50% van de inwoners (contributie- verschuldigd) lid is van de beherende stichting/vereniging.

Voor de wijkcentra in de grotere kernen Eelde, Vries en Zuidlaren zijn criteria dat:

- het wijkcentrum een functie moet hebben voor minimaal 2.000 inwoners;
- toegankelijk is voor iedereen en het streven dat minimaal 25% van de inwoners (contributie- verschuldigd) lid is van de beherende stichting/ vereniging.

Ad. 3 Geografisch

In de kleinere dorpen geldt voor de stichting van een nieuw dorpshuis: één dorpshuis of als dorpshuis dienstdoende voorziening per dorp.

In de grotere kernen Eelde, Vries en Zuidlaren geldt voor de stichting van nieuwe wijkcentra: één wijkcentrum of als wijkcentrum dienstdoende voorziening per wijk (minimaal 2.000 inwoners).

Exploitatie

In principe komen exploitatiekosten van gebouwen niet voor subsidie in aanmerking. De gemeente subsidieert geen exploitatietekorten, maar veel eerder activiteiten en producten.

Beleid t.a.v. multifunctionele centra

Ter versterking van de sociale integratie en de leefbaarheid kent de gemeente veel waarde toe aan de ontmoetingsfunctie in dorpen en wijken. De drie hoofdkernen beschikken elk over een multifunctioneel (ontmoetings-)centrum. Voor de multifunctionele centra in de hoofdkernen stelt de gemeente zich verantwoordelijk, met inbegrip van de exploitatie. De diverse functies die de drie centra vervullen en het relatief grote verzorgingsbereik rechtvaardigen deze keuze.

Beleid t.a.v. welzijnsaccommodaties

De gemeente draagt mede de zorg voor een gevarieerd aanbod van welzijnsvoorzieningen. De gemeentelijk rol daarbij varieert van

volledig verantwoordelijk voor de stichting en bekostiging van accommodaties tot intermediair.

De gemeentelijke rol bij de stichting en bekostiging van accommodaties verschilt per activiteit en kan als volgt worden ingedeeld:

A: de gemeente is verantwoordelijk; gemeente draagt bij tot 100% van de accommodatiekosten.

(Voorbeelden: basisonderwijs; peuterspeelzaalwerk; bibliotheekwerk, maatschappelijk werk; ICO/ muziekonderwijs)

B: verenigingen/ instellingen zijn verantwoordelijk; gemeente draagt bij tot maximaal 2/3 deel van de accommodatiekosten.

(Voorbeelden: repetitie- en opslagruimte dans, toneel en muziek*; lokaal radio station*; scouting; buurt- en wijkcentra)

C: verenigingen/ instellingen zijn verantwoordelijk; instellingen kunnen kostendekkend participeren in gemeentelijke plannen.

(Voorbeelden: expositieruimte*; werk historische vereniging*; kinderopvang; speel-o-theek*; cursuswerk*; inbrengwinkel*; wereldwinkel*; kledingverhuur*; Thuiszorg; huisartsenpost).

** De gemeente heeft hierover nog geen formeel besluit genomen, maar de gedachte gaat uit naar indeling in desbetreffende categorie! Formele besluitvorming wordt afhankelijk gesteld van de nog op te stellen Cultuurnota en het te ontwikkelen Integraal Accommodatiebeleid.*

Beleid t.a.v. wijkschool

De wijkschool is “een school met diverse voorzieningen die als middelpunt in de wijk een centrale functie vervult voor zowel de leerlingen, als ook de ouders en andere wijkbewoners op het gebied van onderwijs, welzijn en zorg”. De ontwikkeling van één of meerdere wijkscholen in de gemeente Tynaarlo moet alléén gestimuleerd worden wanneer deze een duidelijke meerwaarde kan bieden ten opzichte van de huidige situatie. Uitgangspunt is dat er door goede samenwerking en afstemming (ontwikkelings-)kansen en (ontwikkelings-)mogelijkheden geboden worden.

Huisvestingsproblemen en het gezamenlijk gebruik van accommodaties zijn in de gemeente Tynaarlo een goede, praktische aanleiding om één of meerdere wijkscholen te gaan ontwikkelen. Echter, goede huisvesting is tevens een voorwaarde om inhoudelijke kwaliteit te kunnen bieden. Door als gemeente te investeren in gezamenlijke huisvesting en daarbij inhoudelijke samenwerking tussen de school en diverse instellingen te initiëren en stimuleren, zal de wijkschool zowel een fysieke, als een inhoudelijke meerwaarde kunnen bieden aan alle betrokkenen. Voor kinderen, ouders, verzorgers en wijkbewoners betekent dit dat er in de wijk een breed aanbod van kwalitatief goede activiteiten en voorzieningen geboden kan worden. Let wel, de wijkschool is bij dit alles niet een nieuw gebouw of een nieuw onderwijsconcept, maar als middelpunt in de wijk een ‘bindingsmiddel’ of katalysator om de diverse gemeentelijke beleidsdoelstellingen ten uitvoer te brengen.

In de gemeente Tynaarlo doen zich op dit moment diverse problemen en knelpunten voor op het gebied van onderwijs- en welzijnshuisvesting. De wijkschool is een werkwijze die een waardevolle aanleiding of aanvulling kan vormen bij het zoeken

van oplossingen voor de diverse huisvestingsproblemen. Omdat het onderhouden en realiseren van goede huisvesting veel kosten met zich meebrengt en er met uitzondering van de wijk Ter Borch in de gemeente Tynaarlo verder vrijwel geen plannen voor nieuwbouw zijn, moeten in eerste instantie de mogelijkheden van de beschikbare voorzieningen meer optimaal worden benut. Bij nieuwbouw vormen de uitgangspunten van de wijkschool de leidraad bij de ontwikkeling van de bouwplannen.

Wijkschoolontwikkeling in de mfa

Vanuit het project integraal accommodatiebeleid is bepaald welke gemeentelijke organisaties op basis van het gemeentelijk ABC-beleid geherhuisvest gaan worden in een multifunctionele accommodatie. Het gaat dan om basisscholen, peuterspeelzalen en voorzieningen op het gebied van cultuur (o.a. bibliotheek), welzijn (dorpshuizen, jeugdsozen) en sport (gymzalen en sporthallen). Daarnaast kan er al zijn vastgesteld dat er bepaalde functies aan een mfa worden toegevoegd, maar is nog niet bekend welke organisatie deze functie gaat uitvoeren. Een voorbeeld hiervan is de kinderopvang. In de notitie ‘Participatie kinderopvang in mfa’s’ worden gemeentelijke kaders aangegeven waaraan kinderopvang-organisaties moeten voldoen om zich in een mfa te vestigen.

Voordat voor een mfa het programma van eisen wordt opgesteld, is bekend welke kinderopvangorganisatie zich fysiek in de mfa gaat vestigen. Deze organisatie kan dan ook worden betrokken bij het gezamenlijk ontwikkelen van de dagarrangementen.

Vooruitlopend op de toekomstige gezamenlijke huisvesting is al een begin gemaakt met de wijkschoolontwikkeling voor de mfa’s in Ter Borch, Yde en Zeijen.

Voor Borchkwartier (de naam van de mfa in Ter Borch) wordt samengewerkt aan een pedagogische visie. Daarnaast staan onderwerpen als afstemming van schooltijden, afspraken over gezamenlijke tussenschoolse opvang, samenwerking met de bibliotheek, huisregels, pestprotocolen en het ontwikkelen van een naschools activiteitenaanbod op de agenda.

Beleid t.a.v. 0-6 jarigen

De gemeente kiest voor een integrale aanpak van jeugdbeleid samen met de lokale instellingen. De gemeentelijke visie op jeugdbeleid is vastgelegd in de notitie Samenspel in jeugdbeleid. Op basis van deze notitie is prioriteit gegeven aan de 0-6-jarigen en hun ouders/verzorgers. Het belang van een goede start in de ontwikkeling van kinderen en/of tijdige ondersteuning bij de opvoeding kan problemen op latere leeftijd voorkomen. Daarom dienen er voldoende goede voorzieningen en activiteiten voor alle 0-6-jarigen te zijn, gericht op educatie, recreatie en jeugdzorg, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Voor de 0-6-jarigen en ook de 7-14-jarigen is het nodig dat er voorzieningen in de eigen omgeving aanwezig zijn. Voorzieningen en activiteiten zullen zoveel mogelijk worden gekoppeld aan het concept van de wijksschool.

Beleid t.a.v. jeugd 12+

Het jongerenwerk in de gemeente Tynaarlo is vooral gericht op de organisatie en het in stand houden van 6 jeugdsozen. Echter, er is een achterstand in te halen op het gebied van voorzieningen voor

de jeugd in de leeftijd van 13-23 jaar, en dan met name op het gebied van elkaar kunnen ontmoeten in de vrije tijd en dit in ongeorganiseerd verband kunnen doen. Er is onvoldoende ruimte beschikbaar voor jongeren, vooral wat beschikbare gebouwen betreft waar jongerenwerk kan plaatsvinden. Om de achterstand in te halen, wil het college op het gebied van accommodaties - naast de 6 jeugdsozen - het volgende realiseren:

1. drie brede jongerencentra in de drie kernen, bij voorkeur gekoppeld aan de multifunctionele centra. Prioriteit krijgen de dorpen Eelde en Zuidlaren.
2. diverse JOP's.

Bij het uitwerken van het IAB dienen de volgende uitgangspunten te worden meegenomen:

- de voorkeur gaat uit naar het realiseren van brede jongerencentra bij (bestaande) multifunctionele gebouwen in de drie kerndorpen;
- de prioriteit ligt bij Eelde en Zuidlaren, omdat hier geen structurele voorzieningen voor deze leeftijdsgroep zijn. In Zuidlaren is inmiddels wel tijdelijke huisvesting van jongerenactiviteiten gerealiseerd in 'Het Boschhuis'.
- nieuwbouw of renovatie van een pand wordt bij voorbaat niet uitgesloten. Het maken van een definitieve keuze voor een bepaalde plek is mede afhankelijk van de eisen die gesteld worden aan een breed jongerencentrum: gelegen binnen de bebouwde kom, goede geluidsisolatie, diverse ruimten waarvan gebruik kan worden gemaakt en huisregels.

In de dorpen/wijken waar geen jeugdsozen zijn, maar waar wel behoefte is aan soosactiviteiten, zijn de dorpshuizen en wijkcentra de aangewezen accommodaties waar een dergelijke activiteit georganiseerd wordt. Als uitgangspunt voor oprichting hebben deze accommodaties de functie dat zij voor alle bewoners toegankelijk zijn, dus ook voor jeugdigen.

Een JOP wordt gezien als een basisvoorziening. Dat betekent dat in bestemmingsplannen voor nieuwbouwwijken op voorhand een plaats wordt aangewezen waar een JOP kan komen. Ook bij elke bestemmingsplanwijziging dient onderzocht te worden of een jongerenvoorziening daarin opgenomen dient te worden. JOP's in combinatie met speelvoorzieningen is wenselijk, echter niet noodzakelijk. Een JOP dient zichtbaar te zijn, gerealiseerd te worden binnen de bebouwde kom en voorzien te zijn van verlichting. De JOP's in Zuidlaren (zeecontainers) hebben een permanente bouwvergunning. Afspraak in de begeleidingscommissie is dat de JOP tijdelijke verwijderd kan worden wanneer de gemaakte afspraken niet nagekomen worden.

Beleid t.a.v. speelvoorzieningen

Voor speelterreinen en openbare terreinen stelt de gemeente zich verantwoordelijk en aansprakelijk. Realisering van voorzieningen wordt echter afhankelijk gesteld van betrokkenheid uit de buurt en/of basisscholen. Van aanvragers van nieuwe- of vervanging van bestaande speelvoorzieningen verlangt de gemeente daarom een eigen bijdrage. Buurtverenigingen betalen hierbij 25% van de inrichtingskosten, scholen betalen 50%. In de uitbreidingsplannen worden de kosten voor het inrichten van speelplaatsen in de grondexploitatie meegenomen (in feite vindt de bekostiging dan geheel door de bewoners plaats). Belangrijk hierbij is dat de verantwoordelijkheid bij de gemeente blijft liggen en de continuïteit en veiligheid gewaarborgd blijven. De gemeente zorgt daarom voor het onderhoud en de veiligheid van de speelvoorzieningen.

Beleid t.a.v. kinderopvang

Kinderopvang betreft opvang in de leeftijd van 0-4 jaar. In de notitie kinderopvang van de gemeente Tynaarlo wordt over de huisvesting van kinderopvangvoorzieningen het volgende geschreven:

De gemeente heeft een sturende rol om er zorg voor te dragen dat in 2002 de beoogde uitbreiding van de infrastructuur gerealiseerd is. Toewijzing van bouwgrond en faciliteren van nieuw te bouwen kinderopvanglocaties is een primaire verantwoordelijkheid van de gemeente, die past bij het maatschappelijke belang van voldoende kinderopvang. De gemeente verleent haar medewerking door het beschikbaar krijgen en stellen van locaties die geschikt zijn voor een kindercentrum (bijvoorbeeld nieuwbouwlocaties als Ter Borch). Dit kan door integratie van het kinderopvangbeleid met andere beleidsterreinen zoals onderwijs en ruimtelijke ordening.

Buitenschoolse opvang zal in de nabijheid van scholen georganiseerd moeten worden zodat de voorziening op loopafstand vanuit school voor kinderen bereikbaar is. Dan zijn er geen vervoersproblemen. Daarnaast moet buitenschoolse opvang in een wijk, buurt of dorp gevestigd zijn waar meerdere faciliteiten beschikbaar zijn in verband met activiteiten zoals sport, bibliotheek, e.d. Juist voor de leeftijdsgroep van 8-12 jaar is de verkenning van de omgeving breder. Ook zal in deze leeftijdscategorie vaker zelfstandig met vriendjes uit de buurt gespeeld worden en gebruik gemaakt worden van voor hem of haar in aanmerking komende voorzieningen. Het streven is om een dekkend aanbod op wijk-, buurt-, dan wel dorpsniveau te realiseren.

Kinderdagopvang is minder plaatsgebonden. Hier speelt veel meer de bereikbaarheid voor ouders een rol. Kinderdagopvang moet

aan uitvalswegen zijn gehuisvest zodat op weg naar het werk ouders hun kind rustig kunnen brengen en halen. Dat vraagt wel dat er in de omgeving van de kinderdagopvang voldoende verkeersruimte is.

Gezien de nog steeds groeiende vraag naar opvang blijft een actieve en sturende rol van de gemeente ook na 2002 nodig.

Notitie Participatie kinderopvang 4-12 jaar in mfa's

Op 27 januari 2009 heeft het college van burgemeester en wethouders de notitie 'Participatie kinderopvang 4-12 jaar in mfa's' vastgesteld. Deze notitie beoogt een kader vast te stellen waarbinnen kinderopvangorganisaties kunnen worden geselecteerd voor participatie in een mfa voor het verzorgen van buitenschoolse- en tussenschoolse opvang 4-12 jarigen.

De voornaamste conclusies en aanbevelingen uit de notitie worden hieronder op een rijtje gezet.

- De kern van een mfa wordt gevormd door het basisonderwijs. Aangezien schoolbesturen in het basisonderwijs verantwoordelijk zijn voor het (laten) organiseren van de voor-, tussen en naschoolse opvang van 4-12 jarigen spelen zij een primaire rol bij de selectie van kinderopvangorganisaties voor opvang 4-12 in een mfa.
- De gemeente heeft geen juridische en/of morele herhuisvestingsplicht richting kinderopvangorganisaties die gehuisvest zijn in gebouwen die in het kader van het Integraal Accommodatie Beleid tegen de vlakte gaan.
- De gemeente speelt een regisserende en coördinerende rol bij de selectie van kinderopvangorganisaties. Gemeente en de bij die mfa betrokken schoolbesturen bepalen gezamenlijk welke

kinderopvangorganisaties gevraagd worden te participeren in de mfa.

- Gemeente en de bij die MFA betrokken schoolbesturen bepalen per mfa in samenspraak of gekozen wordt voor een meervoudig onderhandse aanbesteding of dat rechtstreeks onderhandeld gaat worden met een geïnteresseerde aanbieder van kinderopvang.
- Gemeente en de bij die mfa betrokken schoolbesturen bepalen gezamenlijk of gekozen wordt voor één of meerdere aanbieders van kinderopvang.
- Selectie van een kinderopvangorganisatie vindt bij voorkeur plaats voor de start van het visietraject, maar in ieder geval voor het opstellen van het gezamenlijke functionele en ruimtelijke Programma van Eisen.
- Alvorens de selectieprocedure gestart kan worden moeten gemeente en de bij die mfa betrokken schoolbesturen een programma van inhoudelijke en financiële criteria opstellen.

De gemeente gaat zich in 2009, in een separate notitie, buigen over de participatie van kinderdagopvang 0-3 jarigen in mfa's.

Beleid t.a.v. cultuur

De huidige cultuurnota loopt tot 2008. In 2009 zal de nieuwe cultuurnota worden vastgesteld.

In de huidige notitie is geen accent gelegd op accommodaties. Wel is als beleidsvoornemen genoemd dat de 3 bestaande bibliotheken op het huidige niveau gehandhaafd moeten blijven.

Ouderenbeleid

In de notitie Ouderenbeleid staan de volgende beleidsvoornemens m.b.t. accommodaties:

- inrichten van een zorgloket;
- ouderen ondersteunen zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen;
- gebruik maken van de mogelijkheden op het terrein van de inrichting van de openbare ruimte, bestemmingsplannen en de buitenruimte om de fysieke omgeving veiliger en toegankelijker te maken;
- samenhang bevorderen tussen de (zorg-)instanties;
- aandacht voor voorzieningen en activiteiten die kunnen bijdragen aan bestrijding en voorkoming sociaal isolement;
- de gemeente streeft naar multifunctionele ontmoetingsruimte voor ouderen.

Lokaal gezondheidsbeleid

De notitie lokaal gezondheidsbeleid kent onder meer de volgende doelstellingen:

- het bevorderen van de kwaliteit van de fysieke en sociale leefomgeving voor alle groepen in de samenleving;
- het bevorderen van gezond gedrag;
- het bevorderen van een sluitend systeem aan gezondheidsvoorzieningen en de toegankelijkheid van de gezondheidsvoorzieningen voor alle doelgroepen.

Beleid t.a.v. onderwijshuisvesting

Het beleid op het gebied van de onderwijshuisvesting is voor een groot deel wettelijk bepaald. De wettelijke regelgeving die van toepassing is, is voor het grootste deel te vinden in:

- Huisvestingsverordening
- Wet op het Primair Onderwijs
- Wet op het Voortgezet Onderwijs
- Wet op de Expertisecentra

De huisvestingsverordening is een modelverordening van de VNG. Er zijn delen in de verordening die iedere gemeente kan aanpassen zodat maatwerk per gemeente ontstaat. Dat is in de gemeente Tynaarlo ook gebeurd. Het gaat dan met name om:

- invulling begrip spoedprocedure;
- procedure voor aanvragen en beoordeling.

In de huisvestingsverordening is geregeld hoe om te gaan met o.a.

- uitbreiding van scholen, nieuwbouw van scholen, vervanging van noodlokalen etc.;
- onderhoud aan schoolgebouwen (buitenkant schoolgebouw, binnenkant is voor rekening bevoegd gezag);
- voldoen aan wettelijke regelgeving.

In de verordening is ook aangegeven welke financiële vergoeding beschikbaar is.

Op het gebied van onderhoudsaanvragen werkt de gemeente Tynaarlo met feitelijke prijzen (offertelijn). Op het gebied van uitbreiding, nieuwbouw e.d. werkt de gemeente Tynaarlo met normbedragen zoals aangegeven in de verordening.

De regelgeving op het gebied van opheffen van scholen, stichten van scholen, dislocaties, nevenvestiging e.d. is allemaal vastgelegd in de Wet op het Primair Onderwijs, Wet op het voortgezet onderwijs en wet op de Expertisecentra.

Juridische positie schoolbesturen

Schoolbesturen zijn juridisch eigenaar van hun schoolgebouw + bijbehorende terrein indien het om monofunctionele gebouwen gaat.

Gemeenten zijn economisch eigenaar van een schoolgebouw. Dit houdt in dat op het moment dat een schoolgebouw niet meer wordt gebruikt voor onderwijs, het schoolgebouw automatisch terugvalt aan de gemeente. Dit houdt ook in dat voor veel zaken een schoolbestuur zelf verantwoordelijk is bv. preventief onderhoud, brandveiligheidsvoorzieningen, ARBO-voorzieningen etc.

Medegebruik

De regelgeving omtrent medegebruik is een onderdeel van de verordening. Gemeenten kunnen hieraan echter ook op eigen wijze invulling geven. Op dit moment is het in Tynaarlo zo geregeld dat een leeg schoollokaal van de ene school door een andere school (die ruimtegebrek heeft) in gebruik genomen kan worden, wanneer deze school zich binnen 2 km bevindt van de school met leegstand. Op deze manier hoeft er geen lokaal bijgebouwd te worden en heeft de school met leegstand toch inkomsten voor het lege lokaal (rijk vergoedt namelijk geen exploitatielasten voor leegstaande lokalen). Wanneer een schoolgebouw leegstand heeft die niet nodig is voor een andere school, dan kunnen er andere instanties zoals peuterspeelzaal, kinderopvang e.d. in dit lokaal opgevangen worden. Wel is het zo, dat op het moment dat de school weer groeit en het leegstaande lokaal weer nodig heeft, de inwonende instantie andere ruimte moet gaan zoeken (onderwijs heeft altijd primaat bij leegstand in schoolgebouwen). Het college

van B&W is gemachtigd om van iedere school lokalen aan de onderwijsbestemming te onttrekken wanneer deze nodig zijn voor andere maatschappelijke instanties. Dit betekent dat het college kan beslissen om ook in een bijzondere school een leegstaand lokaal in te zetten voor iets anders. De vergoeding voor medegebruik is vastgelegd in de verordening.

Beleid t.a.v. bekostiging onderwijs

Per 1 januari 1997 zijn de decentralisatie van de huisvesting en de vereenvoudiging van het Londo-stelsel van kracht geworden. De decentralisatie van de huisvesting betekent dat de gemeenten nu verantwoordelijk zijn geworden voor de onderwijshuisvesting (zowel primair, speciaal en voortgezet onderwijs). De vereenvoudiging van het Londo-stelsel is het bekostigingsstelsel voor de basis-scholen. Verantwoordelijkheden, procedures en geldstromen ten aanzien van de huisvesting en de materiële instandhouding van scholen zijn per die datum, ingrijpend, gewijzigd.

Decentralisatie huisvesting

Vóór 1 januari 1997 betaalde het rijk de nieuwbouw, uitbreidingen etc. van scholen. Bij de invoering van de decentralisatie zijn de rijks gelden onderwijshuisvesting overgeheveld naar gemeenten. Iedere gemeente krijgt nu jaarlijks in haar gemeentefonds een bedrag voor onderwijshuisvesting (voor zowel primair onderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs). Dit bedrag is gebaseerd op een aantal indicatoren zoals aantal basis-schoolleerlingen, oppervlakte van de gemeenten etc. Het betreft geen geoormerkt bedrag. Gemeenten zijn dus niet verplicht om het bedrag ook daadwerkelijk uit te geven aan onderwijshuisvesting.

Bij de decentralisatie is ook het principe binnen-/buitenkant geïntroduceerd. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor de buitenkant van het schoolgebouw (excl. schilderwerk, incl. radiatoren en convectoren). Bijvoorbeeld: vervangen dakbedekking, bestraten schoolplein, vervangen hekwerk (groot onderhoud), maar ook uitbreiden van een school met een extra lokaal i.v.m. leerlingen-groei, nieuwbouw etc.

Via het jaarlijkse huisvestingsprogramma kunnen schoolbesturen bij de gemeenten aanvragen indienen voor voorzieningen aan de buitenkant van het schoolgebouw. Jaarlijks stelt de gemeenteraad dit huisvestingsprogramma vast.

Het schoolbestuur is zelf verantwoordelijk voor de binnenkant van het schoolgebouw (incl. schilderwerk excl. radiatoren en convectoren). Van het rijk krijgen zij middelen hiervoor (bekostigingsstelsel Vereenvoudiging Londo). Op basis van o.a. het aantal groepen en leerlingen krijgen zij middelen voor o.a. tuinonderhoud, schoonmaak, onderhoud en vervanging meubilair. Bovenstaande betekent voor de gemeente dat er geen extra rijksmiddelen meer worden ontvangen wanneer er bv. nieuwbouw moet worden gepleegd. Met de jaarlijkse middelen die de gemeente in haar gemeentefonds ontvangt moet zij de gehele onderwijs-huisvesting regelen.

Uit ervaringen is wel duidelijk dat de rijksmiddelen lang niet altijd voldoende zijn om een behoorlijke huisvestingsniveau te handhaven.

WMO fase 2; Kansrijk leven

We willen een gemeente zijn waarin inwoners verantwoord kunnen wonen en leven in een aangename omgeving. Om inwoners daarbij te faciliteren en de zelfredzaamheid van hulpbehoevenden te versterken, investeert de gemeente in voorzieningen. Daarbij kan onderscheid gemaakt worden tussen:

- a) maatschappelijke voorzieningen;
- b) algemene voorzieningen;
- c) individuele voorzieningen.

a) Maatschappelijke voorzieningen

Bij maatschappelijke voorzieningen gaat het vooral om investeringen in de fysieke leefomgeving. Hierbij kan gedacht worden aan fiets- en ruitersporen of leugenbankjes, maar ook aan bibliotheken, schoolgebouwen, sportvelden, buurt- en dorpshuizen en zwembaden. Deze laatste groep voorzieningen noemen we accommodaties. Als meerdere activiteiten/functions in één gebouw worden ondergebracht, spreken we van een multifunctionele accommodatie (mfa).

b) Algemene voorzieningen

Het begrip algemene voorziening is geïntroduceerd in de eerste fase van de invoering van de Wmo. Algemene voorzieningen zijn collectieve voorzieningen die zonder indicatieprocedure of uitgebreide aanvraagprocedure aangeboden worden voor het verbeteren van de sociale leefomgeving.

Voorbeelden zijn: klussendiensten, formulierenbrigades, Who's Next-teams of busvervoer door vrijwilligers.

Daarnaast worden uiteenlopende stimuleringsubsidies verstrekt, zodat eigen initiatieven kunnen worden uitgevoerd.

c) Individuele voorzieningen

Voor mensen die meer nodig hebben om mee te kunnen doen in de samenleving zijn er individuele voorzieningen om beperkingen te compenseren. Individuele voorzieningen worden op maat geleverd. Voorbeelden van individuele voorzieningen zijn: huishoudelijke hulp, leerlingenvervoer, een rolstoel, het Jeugdsportfonds, kinderkampen, activeringstrajecten naar gesubsidieerd- of vrijwilligerswerk, een werkplek bij Alescon (SW-bedrijf) of bijzondere bijstand.